

HRVATSKI DNEVNIK

God. II. — Broj 419.

Zagreb, ponedjeljak 19. srpnja 1937.

Cijena 1.— dinar

NEZAPAMĆENE MANIFESTACIJE ljubavi i povjerenja

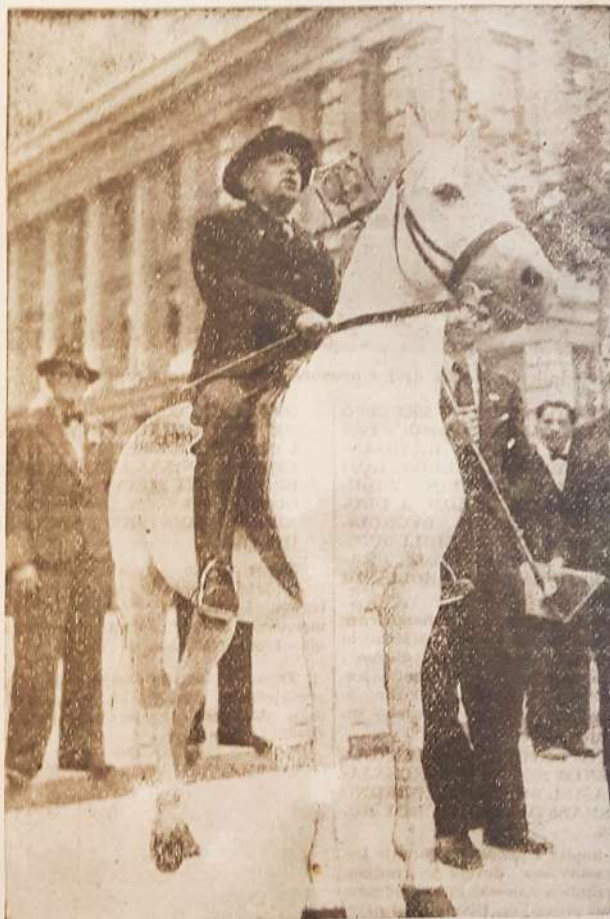
Preko 200.000 Hrvata pozdravilo je svoga vođu

**Impozantna povorka od 50.000 oduševljenih pristaša
Konjanici, automobilisti, motoristi i biciklisti u povorci**

Dva govora predsjednika dra Mačka

Zagreb, 18. srpnja. — Teško je i zamisliti svu veličinu zanosu rođendana hrvatskog naroda prigodom rođendana vođe i predsjednika dra Vladka Mačka. Sva hrvatska sela, ona u ravlini i brdima, svi hrvatski gradići i gradovi veseli se i raduju životnoj snazi onoga, čije ime u sebi sadržava misao i snagu hrvatske borbe i hrvatske pobjede. Treći rođendan vođe i predsjednika dra Mačka koji svečano slavimo, znači treći rođendan hrvatske snage i sile, treću manifestaciju naše svijesti i volje. Zato sva slava, koju čovjek ne može ni u najvećoj fantastici zamisliti i svi pokreti, namijenjeni imenu predsjednika dra Mačka, sadržavaju u sebi ključaj probudjenja i raspućena hrvatske sile, pozdrav hrvatskog seljačkog naroda slodi i vjekovnim pravim, koja su pred njim, koja stizu i koja mora izvojevati. Nemoguće je izraziti riječima svu veličinu te proslave, jer je ona velika toliko, koliko je veliki čitav hrvatski narod. Teško je odijeliti ime dra Vladka Mačka od imena hrvatskog naroda, jer je narod njegov i jer on pripada čitavom narodu. Oni su jedno. Dijeliti njihovu slavu značilo bi isto, kao kad bismo htjeli podijeliti seljaštvo i zemlju, orače i oranice, sunce i drvoće, plod i cvijet. Gdje si cvijete? — pita plod. U tvoj sam plod — odgovara cvijet. To velike riječi indijskog pjesnika mogu se divno preatjeti na odnošaj vođe i predsjednika dra Mačka prema njegovom hrvatskom narodu.

Već sinoć, tko je prolazio ulicama glavnoga grada Hrvatske, Zagreba, nacačio u onim stromasnim ulicama, mogao je vidjeti i osjetiti izrazu radosti i sreće stanovništva uoči rođendana predsjednika dra Mačka. Svagdje po zidovima zapisala su djeca njegovo ime, a zastave, velike i male, koje stariji istaknu na kuće, popratiše radostan pohib nekome hrvatske dječice. U taj čas svakom pada na pamet radost, koja se razvila u hrvatskim selima, što u sumoru svojih snaga pod trepetljivom zvijezdom nakon mučnog rada razmislijaše o velikom danu, o velikoj slavi koju su izvo-

Predsjednik dr Maček govori na Mažuranićevom trgu

štili svojom snagom, svojom borbenošću i svojom svijesću. Zasljele razmislijaše o mukama, koje su prošle te im je ta sreća još veličanstvenija.

Sigurno bi milijuni njih, znajući, koliko će tisuće i tisuće seljaka u okolici Zagreba pohrlići svoga vođu, da ga vide na vlastite oči i da čuju njegov glas — bili presretni, da mogu i oni sudjelovati. Zaista, da su vidjeli onaj zanos i onu snagu, koja je protutnjala ulicama glavnoga grada Hrvatske, vidjeli bi, da su njihove misli bile na pravome mjestu i da, borba, koju su vodili, postaje sve silnijom, neodoljivom i pobjednom.

Rano izjutra probudile su stanovništvo Zagreba, budnice i navijestile slavu velikog dana. U zoru začuše se pjesme hrvatskih seljaka, koji su stupali pod zastavama i nosili pozdrave hrvatskih sela, njihovu veličinu i njihovu moć. Snažna seljačka grla podizala su sreću i pravljala ga na neodoljive zanos. Iz svih prozora provirise ljudi, koji su pijeskalili i klicali srži hrvatskog naroda.

SVEČANOST JE POČELA U TISINI, MIRU, KAO ŠTO SE JAVLJA SUNCE IZA PLANINA, DA USPLAMTI NA VRHUNCU NEBA I SJAJI I BLISTA ČITAVIM DANOM U SVOJOJ SVOJOJ LJEPOTI I VELIČINI.

Iz velikih gradskih kuća i iz onih malih kućica u predgrađu izdijše stotine građana, poneseni veličinom slave. Sa svih strana grada dolazile su tisuće i tisuće seljaka u teškom i snažnom stupanju, u silnim, neslomljivim redovima, a njihove su pjesme grmlje izdaleka, praćene tamburama i glazbama. To ne bijaše narod, koji ide rastjerano, da se veseli ne znajući zašto, to su bile silne snage, koje idu u čvrstim redovima, da pokažu, kolika je njihova snaga i veličina i koje će pobjednički za onim ciljem, do kojega ih vodi njihov vođa i predsjednik. Taj je dan bio najveći dokaz zajedničke moći, zajedničke misli i zajedničke volje stanovništva glavnoga grada Hrvatske i hrvatskih sela.

NEPREGLEDNO MNOSTVO HRVATSKOG SELJACKOG NARODA KLICE PREDSEDNIKU DRU MAČEKU

Hrvatsko seljaštvo očekuje dolazak dra Mačka

VEĆ PRILJE OSAM SATI FORMIRALE SU SE POVOJKE GRADSKIH ORGANIZACIJA HRVATSKE SELJAČKE STRANKE KOD HRVATSKOG SOKOLA, NA MAZURANICEVOJ TRGU, U MIHANOVIĆEVOJ ULICI I KAO RJEKE TEKLE KORITIMA ULICA IZ SVIH DIJELOVA GRADA.

Nad rijekama ljudstva plivale su zastave, vezeni natpisi i ploče, koje su imenovale pojedina društva, a nebrojeno mnoštvo pjeskalo se na pločnicima i mahalo zastavicama sa slikom vođe i predsjednika. Pobjedne pjesme, koje su svirale bezbrojne glazbe, izlazišahu kod mnoštva vesele kličtaje, povijadivanja i domahivanja. Kadgod je čovjek pošao, svagdje je opazio zastave i cvijeće, svagdje je čuo pjesme i kličtanje. U uzornom redu išle su stotine ljudi pod zastavama i svrstavale se kod Bulevovog spomenika čelom prema Mihanovićevoj ulici.

NA MAZURANICEVOJ TRGU STAJALE SU VEĆ TISUĆE ČLANOVA HRVATSKE SELJAČKE ZAŠTITE U DUGIM I PRAVLINIM REDOVIMA, U PREKRASNIM NOSNAMA, KOJE SU SE UPOTPUNJAVALE SVOJOM LJEPOTOM.

Bila je to prekrasna vojka, koja je čekala na zapovijed, da krene, da protutnji snažnim i odmjerenim korakom ulicama grada. Sve se izvršilo onako, kako je bilo i predviđeno. Najprije je pošla u Mihanovićevoj ulici tresnjevačka glazba, a iza nje poredali se zastavnici gradskih organizacija Hrvatske seljačke stranke i za njima tri Hrvatice, koje su pridržavale skutove dugih zastava.

IZA NJIH NALAZILO SE VODSTVO HRVATSKE SELJAČKE STRANKE, MEDJU KOJIMA BIAHU HRVATSKI NARODNI ZASTUPNICI REBERSKI, MAYER, DR SCHOLL, FINDRIK, DR JANKOVIĆ I OSTALI, A ZAPAZILI SMO MILANA PEPIĆA I AMERIKANKU JANKOVIĆ.

S njima su se nalazili vanjski delegati Hrvatske seljačke stranke. Po tom dolaze organizacije HSS za grad Zagreb, sa svojim zastavama iz svih kotareva.

IZA X. KOTARA ORGANIZACIJE HSS BILA JE GLAZBA »JABLANA« SA SAVSKE CESTE. BURE POZDRAVA PRIMILI SU HRVATSKI NACIONALNI BOBILJASI NOSEĆI PLOČU S TIM NATPISOM.

Pjesak, poklici i cvijeće bijahu poklonjeni onima, koji su u tamnicama i mučenjima prošlih režima čekali dan slobode. Iza glazbe hrvatskih skauta stupao je Hrvatski radnički savez sa svojim harjakom.

IZA KRIZAR. GLAZBE ISAO JE SAVEZ HRVATSKIH PRIVATNIH NAMJEŠTENIKA I MERKUR. IZA SKAUTSKE GLAZBE KRENULE

HRVATSKIM RODITELJIMA

NA ZNANJE I RAVNANJE!

Dne 2. rujna naš popularni Hrvatski profesorski institut otvara u svojim prostorijama u Gundulićevoj ul. br. 45 svoj konvikt za redovite i privatne srednjoškolske. Privatisti dva razreda godišnje. Hrvatski roditelji! Povjeravajte djecu samo ovome institutu i upozorite i druge kojima je na srcu uspjeh i odgoj djece.

SU VANJSKE ORGANIZACIJE H. S. S., A IZA VATROGASNE GLAZBE ISLE SU STOTINE SVIH V. TROGASACA ZAGREBA U KACIGAMA I UNIFORMAMA. EATIM SU ISLE ŽENSKO ORGANIZACIJE: »HRVATSKO SECE« U KRASNIM NARODNIM NOSNAMA, »KATARINA ZRINSKA« I »HRVATSKA ŽENA«. IZA NJIH DOLAZI HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO »ZAGORAC« SA SVOJIM BAZILJAM I NAPREDNA OMLADINA HRVATSKOG RADIŠE, KOJA JE DOMAHIVALA BEZBROJNIM ZASTAVICAMA, TE

Predsjednik dr Maček drži s prozora svoga stana drugi govor

HRVATSKO PJEVAČKO DRUŠTVO »ZVONIMIR«, »SAMOPOMOĆ« I ZA NJIMA BIKIKLISTI GRADJANSKOG SPORTSKOG KLUBA, KOJI SU VOZILI U TROREDU ZAGREBJENI JEDNOM RUKOM, A DRUGOM UPRAVLJAJU DVOKOLICOM, NJIH SU SLEJEDILI MNOGOBROJNI BIKIKLISTI IZ GRADA, PREDGRADJA I OKOLISNIH HRVATSKIH SELA.

Dok je povorka kretala iz Mihanovićeve ulice, Tomislavovim trgom, Histrvom Draskovićevom, Judišćevom ulicom, Jelačićevim trgom, podravljenim pjeskom i zasipana cvijećem, dolazilo je Frankopanskom ulicom Hrvatsko seljačko konjanstvo.

STOTINE I STOTINE KONJANIK U RAZNIM SELJAČKIM NOSNAMA JAŠILI SU ČETVEROREDNO NA SNAŽNIM SELJAČKIM KONJIMA.

Tutnjava kopita i ponosno vjerenje konjanika zastavama dovelo je gradjanstvo do vrhunca nansosa. Povici odnervljenja nisu prestajali. Divan red i uzorno zapovijedi zapovjednika pratilo je mnoštvo s najvećim ponosom. To je došlo do najvećeg izraza snaga hrvatskog seljaštva i njegove zemlje. To nije bila seljaštva i njegove zemlje.

To nije bila tiha svečana procesija, to je bila silna snaga, koja je grmlila po ulicama. — Vidjelo se na svim licima veselje i vjera u snagu, koja kraj njih prolazi. Tko je promatrao lica konjanika, opazio je potvrdu svome nansosu u njihovim pogledima, u njihovim kretnjima, u njihovim držanjima. Mali seljački šeširići, rumeni, modri i bijeli kaputići, široke gace, divno balčice, pojačavale su utisak snage i veličanosti. Konjanstvo se kretalo odmjerenim korakom, svjesno svoje snage, Franko-

panskom ulicom prema Mazuranićevoj trgu, gdje je Hrvatska seljačka zaštita u dugim redovima stajala pozorno i na zapovijed krenula se u četveroredove.

Dolazi dr Maček

Odlaznom tisuću svijeta na Prilazu i na uglu Frankopanske ulice, koje su kličtalo predsjednik i vođa dru Vladku Mačku, silnu pjeskati i praviti pozdravi čeli konjanika, koja je jurila u galopu prema ostalom konjanstvu.

— Živio dr Vlado Maček! Živio vođa hrvatskog naroda! Živio predsjednik!

Na čelom bijeloj prašćen konjanikom, snažno samstavo poplaćena bijela, a jašo je u galopu predsjednik i vođa i snažno samstavo popašena bijela, a bezbrojni odnervljeni svjetli, koji je vidio predsjednika upravo u mladenačkoj snazi i vještini, pozdravi pjeskom i poklicima ovaj napjev. Vidjelo se nad glavama tisućbrojne publiku, gdje tisuće lik predsjednika dru Frankopanske ulice, kraj mirnih četveroreda hrvatskog konjanstva, koje je ponosno i uzorno podravljalo stajbenika čitave hrvatske domovine. Odmah nakon toga čulo su se zapovijedi i jahači krenu prema Mihanovićevoj ulici, dok je predsjednik s pratnjom odjašao, neprestano podravljajući kličtanja i domahivanjem tisuća, na Mazuranićev trg, pred čvrste redove Hrvatske seljačke zaštite, gdje ga je zapovjednik HSE Đuka Kemfelja podravio ocim riječima:

GOSPODINE PREDSEDNICE! OVU DNE JE PRISUTNO 17 BATALJUNA S 10.200 PJEŠAKA I 1.000 KONJANIKA HRVATSKE SELJAČKE ZAŠTITE.

Govor predsjednika dra Mačka

— HRVATSKA SELJAČKA BRAWCO! ZAHVALJUJEM NA DANASNJOJ ČESTITI, KOJU JE IZREKAO ZAPOVEDNIK SZ I MOJ ZASTUPNICI DRUG KEMFELJA, A ZAHVALJUJEM I VAMA NA BROJNOM SUDELOVANJE, MI SMO HRVATI SELJAČKI NABOD, MIHOTVORAN, ALI MIHOTVORNOST NE ZNAČI KURAVSTINU, I ZATO SMO OSNOVALI HRVATSKU SELJAČKU ZAŠTITU, ZAHVALJUJEM VAM, SVO STE OVAKO SPREMNO DOŠLI DANAS, PA SE NADAM, DA ČE TE ISTO TAKO SPREMNO DOĆI, KADA VAS POZOVU HRVATSKA DOMOVINA I HRVATSKI NAROD, ŽIVJELI!

Govor predsjednika dra Mačka bio je poprčan poklicima burnog odobravanja skupljenoga gradjanstva. Još čamli, i predsjednik dr Maček sa svojom pratnjom odjuri galopom u Đokuliću ulicu, pred kojim je i dalje stajalo mnoštvo svijeta.

PJESADILJA, KOJU SU SACINJAVALI SIENI PRAUNUCI MATIJE GURICA, ZATUTNJILA JE ČVRSTIM KORAKOM S MAZURANICEVOJ TRGA PREMA MIHANOVIĆEVOJ ULICI PRISTASE IZ DONJE STUBICE, JASTREBARSKOG, STUPNIKA, PISAROVINE, SAMOBORA, VRAĆCA, FRATERSKE, STENJEVCA, SESVETA IZ MARSIRALI SU ČVRSTO, OKICE NI HRVATSKIM TROBOJKAMA I ZELENILOM ZA SESISIRAMA.

Trablači su pratili njihov korak, a publika je gledala, kako golemu vojku sluša savršeno zapovijedi pojedinih zapovjednika, a stotine nogu udari jedne sposobnosti Hrvatske seljačke zaštite burnim pjeskom i podravljima. Sate i sate mogao je vidjeti gledalac, stojeći mirno na jednome mjestu pločnika, snažne pokrete nogu, ruku i čitavog tijela. Grmljavina glazba odjekivale su tisućima tisuća najspremljenih seljaka. — Pozor, satirio! — Jedni glas zapovjednika, a stotine nogu udari ednim udarcem o zemlju, podravljenim tisućama prisutnika. Nisu prestajali poklici vjere i nansosa! Teško bi bilo slikaru opisati bujicu tisuća seljaka, koja je gorjela u narodnim živim bojama. Teško bi bilo govorniku izreći utisak, koji je imao gledajući neslomivu snagu tisuća i tisuća, koje znadu, našto pokazuju svoju sposobnost, koje znadu, našto ulijevaju zanos i zašto zadaju strah. Čime, bijele tilace, haljete i šeširići, i opet čime, haljete i šeširići plivali su ulicama i opajali oči. Nikada nisu tako snažno tutnjale i grupje ulice glavnoga grada Hrvatske. Zauvijek će biti nezaboravna svirka hrvatskih seljačkih glazba i jek truba.

Od ugla Frankopanske ulice i Prilaza preko Frankopanske, Mihanovićeve, Tomislavovog trga, Jelačićevog trga, Blice, Primorske ulice i opet Prilaza, kada su pjesadila, konjanstvo i bezbrojna društva došla pred stan velikog svečara, djeca, žene, stari, mladići i muševci pjeskali su kličtali i bacali cvijeće na svoju nađu, koja se pokazala u svoj svojoj stvarnoj vrijednosti. Tko bi nabrojio tolike dirljive pojedinačne časove, kada su građani bijeloga Zagreba izražavali svoju sreću i svoje radosti. Po svemu se vidjelo porođenje novih snaga, novih poleta, nove čvrstoće, koja se uzdiže do onog

Narodni zastupnik Đuka Kemfelja podravlja predsjednika dra Mačka na Mazuranićevoj trgu

vrhunca, na kojemu se ne može govoriti, već srce bije, živi se napeti, oči se blistaju i vjera u nama raste, raste i vjera. — Tada čovjek i tisuće ljudi postaju srce, postaju uho i oko, koje slušajući gleda, sluša i osjeća.

TU SME I NAVEK BUME TAKVI BILI

Tako je vuknuo neki snažan seljak iz povorke i progovorio u ime onih tisuća, koje su stupale pokraj svoga vođe i predsjednika i u ime onih hiljada, koje su stajale na ulici drhtava srca i suznih očiju.

Mimohod na Prilazu

Pred predsjednikovim stanom na Prilazu bila je podignuta govornica. — Dok je predsjednik stajao u sredini, oko njega su bili okupljeni hrvatski narodni zastupnici ing. August Košutić, prof. Jelačić, dr. Ivan Pernar, dr. Sigismund Calkovac, dr. Ivan Andres, Milutin Majer, Ivan Banković, dr. Ziga Schell, Ivica Subašić, prof. Ljudevit Domačić, dr. Tomo Janciković, Franjo Mačić, Mato Domović, Dumbović, Karlo Mrak, Zivan Kuvčević, dr. Grga Vuković, Ivan Rebi i drugi. Neki su od njih sudjelovali u povorci, pak su nakon mimohoda došli da pozdrave predsjednika. Na govornici je bio i predstavnik SDS Savica Kosanović. Vidjeli smo tamo također predstavnika američkih Hrvata Ivana Butkovića, gđicu Janković, Ivu Ivičića i druge. Za mimohoda stajala je na prozoru predsjednikova supruga gđa Josipa Maček i društvo gđe Pernar. Narodni zastupnik dr. Josip Reberski, predsjednik odbora za proslavu imenana i rođendana predsjednika dra Mačka, bio je u blizini govornice. Kasnije se pojavio i narodni zastupnik Gjuka Kemelja, narodni zastupnik SZ. Na govornici je bilo i nekoliko drugih blizih suradnika predsjednika dra Mačka.

I dok predsjednik tako stoji okružen svojim zastupničkim društvima, dolje se obavlja mimohod. Prolazi povorka, dugačka i neprekidna i traje od 10 i pol sati do poslije podne. Prolazi istim onim redom, kojim je i pošla. — Jednako uzorno, oduševljeno i skladno. Nasuprot govornici izmjenjuju se glazbe, koje na časak zašute, da se čuje pjesma zanosna i oduševljena. — Nakon toga se začuje jek trublje, pa onda opet pjesma, pljesak, poklici, mahanje ščira.

Iz povorke lete kite cvijeća na govornicu. Djevojčica Dragica Pričan u ime XVII. birališta prilazi govornici, čestita i predaje buket cvijeća. Kasnije se povorka zaustavlja. Govornici pristupa mala Nada Klobača, koja u ime organizacije HSS Savica čestita i predaje buket. Dr. Reberski je podiže do tribine, a predsjednik je poljubio.

Mimohod se nastavlja. Predsjednik HRS-a Orsag čestita u ime HRS-a, a i srdačno rukuje s predsjednikom. Kasnije se ponovno zaustavlja povorka. Djevojčica Katica Iverneš iz Remeta pruža predsjedniku veliki buket crvenih karmifila i čestita mu. Predsjednik se srdačno zahvaljuje. Čitavo je vrijeme vrlo dobro raspoložen. Ni u ovome velikom slavju ne ostavlja ga njegov zdravi humor.

SAMO NEKOLIKO SLIČICA

Jedan stari Zagrepčanin s periferije gleda oduševljeno predsjednika i kliče:

— Živio otac!

Predsjednik se razdragano nasmiješi i okrenuvši se svojoj pratnji reče veselo:

— Je, a mogel bi mi bit ded!

Prolazi kolona automobila. Jedan automobil, krcat dječicom, zaustavlja se pred tribinom, a vozač, po svoj prilici otac, dovikuje predsjedniku:

— Daj Vam Bog dugi život!

Predsjednik mu uzvrća:

— Majka Božja puno penez...

Pozdravni govor narodnog zastupnika dra Josipa Reberskog

Oko 11 i četvrt, kada je prodefilirao jedan dio povorke, stupa pred tribinu hrvatski narodni zastupnik dr. Josip Reberski, i okrenuvši se predsjedniku pozdravlja ga snažnim glasom:

— Dragi predsjedniče! Došli smo ovamo pred Tvoje lice da Ti se poklonimo i zahvalimo za Tvoj mukotrpan rad oko oslobođenja hrvatskog naroda. Došlo je ovdje preda Te danas i selo i grad — i grad Zagreb, srce i mozak hrvatskog naroda. Pet milijuna Hrvata je danas proglasilo ovaj dan svojim hrvatskim narodnim blagdanom. Proglasili su zato, jer je 1935. godine svaka hrvatska kuća

ponovno istakla svoj hrvatski barjak kao simbol hrvatske misli. (Odobrava dr. Maček). Dragi predsjedniče! Preko 5 milijuna Hrvata uzdižu danas svoje srce i svoje osjećaje k Tebi i moli dragog Boga, da Ti dade zdravlje i jakost, da ovim putem, kojim si pošao, nastaviš i nadalje do potpune slobode našo hrvatsku domovinu. I mi molimo dragog Boga za Tvoje zdravlje. Molimo Ga, da nam jedinstveno i željeno sunce slobode, da budemo jednom gospodar na svojoj grudi. (Poklici: Tako lei Živio!) Ovo što ste danas vidjeli, ovu manifestaciju snage, ovu vojsku naroda, oboružanu ne vatrenim oružjem, nego vatrom srca, duha i ljubavi, ta će vojska uvijek biti spremna, kada dadneš znak, ustati na obranu domovine. Svi Hrvati žele Ti iz dubine svoga srca, da poživiš dugi niz godina. Živio vodja hrvatskog naroda. Živio veličanstvo hrvatskog naroda!

Nikada čovjek, koji je vidio neopislivo raspoloženje sretnih prisutnika, ne će zaboraviti te časove. Nitko, tko je vidio i čuo grmljavinu snažnih koraka, slušao pjesme, opalao se svijećom hrvatskog selo i grada, koja je odraz milijuna selaka i tisuća stanovnika gradova i gradila po čitavoj hrvatskoj domovini, ne će se moći suzdržati, sjetiti se te slave, od zanosne sreće, vjere i ponosa.

Kada je slava dovršena, kretale su se pojedine organizacije, poledina društva i grupe gradskih ulicama praćene glazbama, vraćajući se kući. Sa svih strana zgrada odjekivše pjesma, razliježli se poklici i odzvanjao pljesak. Velika svečanost, koja je započela tako dostojno i uzorno, završena je na isti način.

A tko bi mogao pokrenuti ono nepregledno mnoštvo, što je zaposlilo Prilaz s jednog kraja do drugoga, da se razliježe? Jedva je prošla povorka, a već se tisuće i tisuće stisnule pred kućom predsjednika dra Mačka. Odzvanjao pljesak, odjekujući poklici:

— ŽIVIO! — ŽIVIO! — ŽIVIO!

Nikada se to nepregledno mnoštvo ne bi razilo, da se predsjednik nije pojavio na prozoru i sakupljenom mnoštvu održao kraći govor.

PROSLAVA PREDSEDNIKOVOG RODJENDANA U HRVATSKIM KRAJEVIMA

Osijek

Osijek, 18. srpnja. — Danas je na najvećaniji način proslavljen imendan i rođendan vođe hrvatskog naroda dra Vlada Mačka. U osam sati krenula je ogromna povorka s Gajevog trga kroz Desetljevu ulicu u župnu crkvu Tamo je služena pontifikalna misa. Poslije mise svratila se na novo povorka na čelu s vatrogasnom glazbom, te krenula iz Gornjeg u Dolnji grad na Jelačićev trg, gdje je održana manifestaciona skupština. Skupštinu je otvorio predsjednik kotarske organizacije HSS Gustav Ostojić, seljak iz Penja pozdravivši prisutne, i zamolivši ih, da današnji dan proslave na dostojan način. Uzeo je riječ narodni zastupnik Petar Pelcer. On se zahvalio u ime dra Mačka. U svom odučenom govoru kazao je, da su se u prvome redu okupili najsiromašniji slojevi, seljaci i radnici, da proslave imendan narodnog prvoborci. Ovo nije obična manifestacija sloge hrvatskog seljaštva i radništva, nego iskaz odanosti narodnome vodji dra Mačku i opomena svima onima, koji nepozvano hoće da utječu na rad hrvatskog seljačkog pokreta. Hrvatski narod imao je braću Radice, a u prvome redu Stjepana Radića, koji svoje djelo nije mogao dovršiti. Stjepan Radić probudio je hrvatsko seljaštvo i organizirao prvi dio borbe za nacionalnu slobodu i socijalnu pravicu. Drugi dio borbe vodi dr. Maček. Borba se ne vodi samo protiv nasilnika nego i protiv pokvarene domaće gospode. Poslije govora, koji je završio željama i poklikom »Živio dr. Maček!«, govorio je predsjednik podružnice Hrvatskog radničkog saveza u Osijeku Domazet. On je čestitao u ime hrvatskog radničkog pokreta, koji je sastavni dio hrvatskog seljačkog pokreta. Hrvatski radnici vode borbu rami uz rami sa seljacima za slobodnu Hrvatsku. U ime »Hrvatskog sreća« govorila je predsjednica gospođa Baraković. Ona je prilazila značenjem hrvatske žene u hrvatskom seljačkom pokretu. Konačno je govorilo omladinac Danilo Auer u ime omladine. Predsjednik skupštine Ostojić za-

Drugi govor predsjednika dra Mačka

BRACO I SESTRE! KAD NE BIH IMAO NA LEDJIMA TOLIKO GODINA, KOJI KO I IMAM. MOŽDA BIH SE, GLEDAJUĆI SVE OVO, MOGAO ZAVESTI I POMISLITI, DA SVE OVO, ŠTO STE DANAS UČINILI, IDE MOJOJ OSOBI, MEDJISTIM SVE OVO, ŠTO STE DANAS UČINILI U ČAST I SLAVU MOGA RODJENDANA, NE IDE MENE. VEC ONU ZAJEDNICU IDEJU HRVATSKA NARODNE SLOBODE I SOCIJALNE PRAVICE. (Buran aplausa) JA VAM OD SVEG SRCA ZAHVALJUJEM, JER VIDIM, DA HSS NIJE SAMO STRANKA, NEGO ORGANIZIRANI HRVATSKI NAROD. ZAHVALJUJEM VAM I KLICEM: ŽIVIO SVIJESNI HRVATSKI NAROD! ŽIVJELA SLOBODNA HRVATSKA!

Nakon toga počelo se mnoštvo po malo razilaziti, no prošla su i dva sata po podne, a ljudi su se i dalje zadržavali na Prilazu i svaki se čas odjekivao poklici i pozdravi današnjem velikom svečaru.

Zastave na konzulatima

Zagreb, 18. srpnja. — Prigodom proslave rođendana i imenana dra Mačka nisu izjavili zastave samo Zagrepčani. U počast predsjedniku dra Mačku izjavili su zastave svojih država i ovi konzulati: engleski, francuski, talijanski, njemački, čehoslovački, poljski, rumunjski, austrijski, nizozemski, švedski, švicarski, turski, albanski i lotliki.

Čestitari

kod predsjednika

Zagreb, 18. srpnja. — Predsjednik je stigao rano u jutro iz Kupina u svoj stan na Prilazu. Odmah nakon povratka počeli su dolaziti čestitari. Prva je došla američka Hrvatica gđica Janković, koja je predala predsjedniku lijep buket od žita i

poljskog cvijeta s natom trake, na kojoj su bile riječi: »Ovo cvijeće od Hrvata dr. Vladka Mačka! — Hrvatski seljački savez USA«. Nakon njih potekli su nizovi i drugi čestitari. Odmah im glase: »Krenite!« stigao je predstavnik američkih Hrvata Ivan Butković, a zatim niz predstavnika bosansko-hercegovačke stranke Veljko Vilić, dr. Vojko Budimirović, dr. Vinko Karaman, Sava Kramarović i Galparac. Oni su izrazili predsjedniku srdačne želje u ime svoje i u ime svoje stranke. Kasnije su potekli dolazili i drugi čestitari. Došli su mnogobrojni hrvatski narodni zastupnici, svi, koji stasom žive u Zagrebu ili koji su stigli u Zagreb, da sudjeluju kod proslave. Čestitali su predstavnici svih manovna hrvatskog seljačkog pokreta, predstavnici kulturnih, humanitarnih i drugih društava. Nemoguće je navesti svu imena. Došli su svi. Nitko nije izostao. Dolazili su prije predsjednikovog odlaska na Mažuranićev trg, dolazili su nakon mimohoda u Deželićevu ulicu, dolazili su neprestano. Svi oni, obazrena lica od zadovoljstva, oni vide dragog svečara veselog i zdravog, svi s ponim srcem toplih i iskrenih želja za zdravljem, dug životni uspjeh u narodnoj borbi.

Brzobjavne čestitke

Zagreb, 18. srpnja. — Predsjedniku dra Mačku stizu pismene i brzobjavne čestitke iz svih krajeva, od organizacija hrvatskog seljačkog pokreta, od hrvatskih narodnih zastupnika, hrvatskih društava i mnogih prijatelja i poštovatelja.

Predsjednik je primio čestitku od dra Jurja Krajevića iz Pariza, od općinskog vijeća iz Sv. Ivana Zeline, od podružnice »Hrvatskog Radice« iz Teslića, od organizacije HSS iz Teslića, od dra Vjekoslava Kukovca i drugova iz Maribora, od prijatelja iz Novske, od kotarske organizacije HSS iz Stoca, od obitelji Granić iz Splita, od Kolakovića iz Gospića, od kotarske organizacije i Gospodarske Sloge iz Dubrovnika, od dra Ivana Protužica iz Dubrovnika, od pristasa iz Bačkog Petrovog sela, od pristasa iz Baranje, od Seljačke Sloge iz Koprivnice, od muslimana pristasa HSS iz Gackoga, od prijatelja iz Velike Gorice, od organizacije HSS iz Novog Marofa, od Ivana Balvanovića i Josipa Benića iz Čacka, od Hrvata iz Nevešnja, od dra Milana Gavrilovića iz Beograda, od dra Karlovića iz Varaždinskih Toplica, od pristasa iz Zmajevca, od župnika dra Bilogričevića iz Bosanske Gradisce, od Muhameda Sarića iz Trebinja, od dra Tanaja iz Kamnika, od Ante Budimirovića iz Travnik, od općinske organizacije HSS iz Ogulina, od Hrvatske članice iz Breze kraj Sarajeva, od prote Podunavca iz Pakraca, od organizacije HSS iz Herceg Novog, od općinskog vijeća iz Velike Gorice, od Seljačke sloge iz Gornje Rijeke, od pristasa iz Bosanskog Novog, od Franje Lipakovića iz Travnik, od dobrovoljnog vatrogasnog društva iz Bednje, od dra Mirka Brodijevca iz Sv. Jazeka ob Bohinj-skom jezeru, od dra Semića iz Krapine, od obitelji Rieči iz Broda na Kupu, od Hrvatskog Doma i Hrvatskog Radice u Vinkovcima, od pristasa muslimana iz Prnjavora, od »Napretka« i Hrvatskog Radice iz Dobričina, od Dimitrija Spadičera i drugova iz Beograda, od pristasa iz Sombora, od pjevačke župe »Kuhac« iz Osijeka, od općine Staro Petrovo selo, od prijatelja iz Crnomlja, od »Hrvatske žene« iz Virovitice, od Ademaga Meslića iz Pešnja, od dra Berderina iz Rogaske Slatine, od dra Valentkovića iz Zagreba, od kluba čehoslovačkih akademikara agraraca, koji borave u Hrvatskoj, od pristasa iz Bačke Podgore, od Sandora Brauna iz Gjurgjevca, od pučanstva općina Bjelovar i Moravče iz Sv. Ivana Zeline, od Motokluba Zagreb, od pučanstva općine Gospić, od hrvatskog radništva iz Kalknja, od kluba studenata slavistike s naučnog putovanja iz Banjaluke, od podružnice »Napretka« u Mariboru, od Mačkova iz sela Palačkovci kod Prnjavora, od pristasa iz kotara Kotar-javor, od muslimana pristasa iz Bosanskog Novog, od Hrvata iz kotara Odžaci, od pristasa iz kotara Novo Mjesto, od Tome Kovačića i drugova iz Beograda, od Rajka Kolanovića iz Delnice, od dra Locherta iz Varaždina, od uprave Hrvatskog Doma iz Osijeka, od organizacije HSS općine Nova Kapela, od podružnice HRS-a Slav. Brod, od

Varaždin

Varaždin, 18. srpnja. — Danas u znak proslave imenana i rođendana predsjednika HSS i vođe hrvatskog naroda dra Vlada Mačka osvanuo je Varaždin u zastavama. Od pučke svečanosti odredjen je sav čisti prihod za postradale od tuče u Vinici. Svečanost proslave održat će se u jašionu. U dvorištu jašione postavljeno je deset metara visoko postolje, na kojemu će biti tri metra visoka slika predsjednika. Ova slika bit će večeras osvijetljena crvenim, bijelim i plavim svijetlom. Na večer bit će baletjada.

Banjaluka

Banjaluka, 18. srpnja. — Rođendan i imendan predsjednika dra Mačka proslavljen je vrlo svečano u Bosanskoj Krajini. Sinoć u 7,30 sati zapaljen su krijesovi prema redonjedu na svim bregovima. Danas se je svratila ogromna povorka na ulazu u grad s pravcima HSS na čelu. Povorka je bila u uzornom redu. Na manifestacionoj skupštini govorio je predsjednik kotarske organizacije Stipo Radmann. Poslije njegova govora pjevala je Hrvatsko pjevačko društvo »Nada« pjesmu »Hrvatska seljačka sloga«. Svećenik Frane Vlatković održao je govor u kojem je u kratkim crtama prikazao život i rad dra Vlada Mačka. Zatim je govorio narodni zastupnik Mesud Kulenović, koji je pozdravio predsjednika i čestitao.

Ova velebna skupština je završena pjevanjem »Lijepa naša«. Poslani su pozdravni brzobjavi velikom svečaru dra Vlada Mačku i bolesnom narodnom zastupniku dra Filipu Čondriću, koji se nalazi u Sloveniji. U 4 sata poslije podne počela je u Hrvatskom domu pučka zabava, koja je potrajala do kasno u noć i na kojoj je jedna od glavnih atrakcija bio krasni vatromet.